

MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ MLADÝCH LINGVISTŮ OPĚT V OLOMOUCI

WENDY ZIMMEROVÁ

V e dnech 15.–17. května 2017 proběhl na půdě Katedry bohemistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého již osmnáctý ročník Mezinárodního setkání mladých lingvistů. Tradice mladých lingvistů byla započata v roce 2000 v Ústavu pro jazyk český AV ČR v Praze a od roku 2001 pokračuje každoročně na filozofické fakultě olomoucké univerzity.

Hlavním tématem letošní konference byl *Jazyk jako nástroj manipulace*. Úvodní přednášku s názvem *Umělecký překlad – ztráty a nálezy* přednesla v pondělí 15. května dopoledne doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc. (FF UK).

V odpoledních hodinách se v aule Filozofické fakulty Univerzity Palackého jako součást konference uskutečnilo celostátní kolo soutěže Student a věda. Ze čtrnácti soutěžících první místo obsadila Kateřina Lipská (FF UK) se svým příspěvkem *Modus po verbech opinandi v (před)klasické francouzštině*. Na druhém místě se umístila Alžběta Růžicková (FF UK) s tématem *Strategie maskování hlasu u českých mluvčích*. Třetí místo obsadila Lenka Schindlerová (FF UP), která soutěžila s příspěvkem *Překlad a zpětný překlad: Analýza knižních a filmových zpracování Malé čarodějnice Otfrieda Preußlera*. Čestné uznání získal Jakub Wenzel (FF UP) s tématem *Metaforické strukturace radosti v českém a japonském jazykovém obraze světa* a Kateřina Fintesová (FF MU) s příspěvkem *Mikrostruktura substantivních hesel v Thesauru linguae bohemicae Václava Jana Rosy*.

Souběžně v pondělí odpoledne probíhaly referáty hlavní části konference. Posluchači měli možnost vyslechnout například příspěvky o persvazivní funkci jazyka. Tuto tematiku nastínil Michal Rubáš (FF UP) ve svém příspěvku nesoucím název *Nominace jako nástroj politické a mediální manipulace*, ve kterém se zabýval základní jazykovou strategií objevující se v rámci politické a mediální manipulace. Na toto téma zaměřily své referáty také Hana Bednářová (FF UK) s tématem *Internetové memy jako nástroj persvaze*; Galina Prokudina (FF MU): *Rozvoj novořeči v Rusku během sovětské doby a způsob jejího používání ve vybraných textech současné ruské literatury* a Hana Žižková (FF MU) s příspěvkem *Manipulace s příslovnými spřežkami*.

Příznivcům korpusové lingvistiky byl věnován blok v pozdějších odpoledních hodinách. Barbora Kočařová (FF MU) se ve svém příspěvku *Žákovské korpusy a jejich data* dotkla problematiky žákovských korpusů a napětí mezi korpusovou lingvistikou a možnostmi jazykového vývoje. Korpusovými daty se zabývala také Kateřina Danielová (FF UP) v referátu *Analýza korpusových dat jako zdroj gramatických informací o epistemické modalitě*, ve kterém porovnávala výsledky analýzy fungování jistotní modalitě ve vzorku mluvených

mediálních dialogů. V bloku zazněl také příspěvek Lucie Štěrbové (FF MU) s titulem *Vybrané názvy barviv ve staré češtině a jejich etymologie*.

Druhý den konference byl rozdělen na dva současně probíhající workshopy. V Diachronním workshopu se dopoledne debatovalo hlavně nad starou a střední češtinou. Své referáty představili mimo jiné Pavel Kosek (FF MU) a Radek Čech (FF OU) s tématem *Teoretická východiska zkoumání pronominálních enklitik ve starší češtině* či Olga Navrátilová (FF MU), která se zabývala *Slovosledem pronominálních enklitik v první staročeské biblické redakci*. Analýzou deverbativních místních jmen ve staré a střední češtině se zabýval ve svém příspěvku Michal Hořejší z Ústavu jazyka českého AV ČR. Tematikou diachronních úkolů v učebnicích českého jazyka pro střední školy se zabýval Jan Dušek. Propojení jazykové manipulace a persvaze na materiálu starších mluvníc češtiny zkoumal referát Barbory Hanzové (ÚJČ AV): *Manipulační jazykové techniky v předmluvách starších mluvníc češtiny*.

Ve workshopu *Čeština jako cizí jazyk* zazněly příspěvky týkající se vyučování češtiny u cizinců, problémů s výslovností či mluveného žákovského korpusu. Na téma výslovnosti u cizinců mohli zájemci debatovat po referátu Michaely Kopečkové (FF UP) s názvem *Výuka výslovnosti u cizinců – drill i zábava*, ve kterém přednášející vycházela z praxe rozhovorů se samotnými studenty. Barbora Kočařová (FF MU) ve svém příspěvku *Mluvený žákovský korpus: transkripce nahrávek* pak popisovala tvorbu a úskalí vzniku žákovského korpusu. Součástí workshopu *Čeština jako cizí jazyk* byl rovněž kulatý stůl, u kterého mohli zájemci diskutovat s Kateřinou Szokalovou a Pavlou Poláchovou o praktických příkladech výuky pro cizince, problémech učitelů češtiny a mnohém dalším.

Druhý den konference proběhly nezávisle na předchozích workshopech také dva mediálně zaměřené referáty. Ve svém příspěvku s názvem *Fanouškovský jazyk jako mocenský nástroj komunitní inkluze či exkluze* Iveta Jansová (FF UP) blíže přiblížila fanouškovský jazyk jako jeden ze způsobů zmocňování se původních mediálních obsahů. Druhým příspěvkem nesoucí název *Pragmatika jazykových javů v elektronicky sprostředkované komunikaci* Anmária Genčiová (FF MB v Banské Bystrici) nastínila mediální ztvárnění migrační problematiky v alternativní mediální sféře. Důležitým bodem výzkumu byla rovněž dezinformace a manipulace publika, a to například účelovou volbou vhodných jazykových prostředků.

Poslední den konference ve středu 17. května mohli zájemci vyslechnout šest posledních příspěvků konference. Souběžně probíhal Diachronní workshop a rovněž workshop s názvem *Jazyk – věc veřejná*. V Diachronním workshopu se diskutovalo například nad tématem *Perikopální čtení v jednotě bratrské*, ve kterém se Robert Dittmann (FF UK) zaměřil na historii perikopálního čtení v jednotě bratrské od nejstaršího dochovaného souboru v Klauďánově *Novém zákoně* (1518), na reformu Lukáše Pražského (1525) a reformu Jana Augusty ze čtyřicátých let šestnáctého století. Andrea Svo-

bodová (ÚJČ AV) se ve svém příspěvku snažila zjistit, *Kolik prologů měl nejstarší český překlad bible?* Předmluvami v českých tištěných biblích od začátku šestnáctého století se věnovaly ve svém příspěvku *Tradice staročeských prologů po roce 1500* Klára Matiasovitsová a Kateřina Voleková.

Ve workshopu Jazyk – věc veřejná měli zájemci možnost vyslechnout kupříkladu příspěvek týkající se fonetické analýzy francouzského prezidentského diskurzu nesoucí název *Příklad fonetické analýzy francouzského prezidentského diskurzu*, ve kterém se Kateřina Opletalová (FF UK) zamýšlela nad tím, zda je možné, aby jazyková složka politického projevu ovlivnila voliče a jakých metod se využívá k oslovení konkrétních vrstev. Dále se diskutovalo nad referátem Jaroslava Izavčuka (JČU): *O moci i bezmoci jazyka sociálních médií v politické kampani*. Monika Pitnerová (FF UP) se ve svém příspěvku s názvem *Analýza extralingválních prostředků s potenciálem porušovat zásady informační kvality v hlavním zpravodajství České televize* zaměřila na kvantitativní analýzu používání extralingválních prostředků s potenciálem porušovat zásady informační kvality u vybraných moderátorů České televize.

Jak už je zvykem, na konferenci panovala přátelská a sympaticky pracovní atmosféra. Zaznělo přes tři desítky inspirativních referátů, po nichž v převratné většině následovala věčná diskuze. S písemnou formou příspěvků se budou moci zájemci seznámit v konferenčním sborníku, který bude v budoucnosti vydán pořádající institucí.